

Кудінова М.М.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри маркетингу,
менеджменту та підприємництва,*

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Kudinova Marina

V.N. Karazin Kharkiv National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1525-8464>

Сорін Б.В.

*викладач кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна*

Sorin Bogdan

V.N. Karazin Kharkiv National University

ІННОВАЦІЙНИЙ СКЛАДНИК ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ

THE INNOVATIVE COMPONENT OF THE UKRAINE INDUSTRY: THE STATE AND TRENDS

Анотація. У статті проаналізовано показники інноваційної діяльності в Україні відповідно до основних міжнародних рейтингів (Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index), топ-50 найбільш інноваційних країн світу (The Most innovative countries, Bloomberg), Глобальний індекс конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index)) за період 2016–2018 рр. Досліджено стан упровадження інновацій на промислових підприємствах України, виділено позитивні та негативні тенденції. Розглянуто джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств. Виділено чинники, що обмежують розвиток внутрішнього науково-технічного ринку України. Проаналізовано діяльність найбільш інноваційних підприємств України. Обґрунтовано напрями вдосконалення розроблення та впровадження інновацій у промисловій сфері

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, промисловість, рейтинг, конкурентоспроможність, науково-технічний ринок.

Постановка проблеми. Інноваційна діяльність є однією з початкових умов науково-технічного прогресу і, відповідно, економічного зростання. Сьогодні економічне

змагання на світових ринках пов'язують винятково з інноваціями. Більшість промислово розвинених країн будує свою стратегію довгострокового розвитку переважно на основі інноваційного шляху. Сучасний інституційний склад вітчизняного промислового комплексу не відповідає світовим тенденціям конкуренції, глобалізації, посилення постіндустріального вектору розвитку суспільства. У ньому майже відсутні потужні національні та транснаціональні компанії, промислово-фінансові групи, технополіси, здатні розробляти нові зразки та виготовляти конкурентоспроможну високотехнологічну продукцію [14, с. 113]. З огляду на це, дослідження інноваційного складника промисловості України, виділення її тенденцій та перспектив розвитку є досить актуальними для національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато вчених присвятили свої дослідження різним напрямам інноваційної діяльності. Дану проблему вивчали такі українські вчені та фахівці, як О. Амоша, В. Геєць, М. Данько, В. Дикань, І. Патон та ін. Проблеми промислової політики розглядали М. Зверяков,

В. Мазур, В. Дикань та ін. Утім, дослідженню саме ролі та впливу промислових підприємств на інноваційну політику держави, їхнім можливостям та перешкодам інноваційного розвитку приділено недостатньо уваги.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження та аналіз сучасних тенденцій розвитку національних промислових підприємств, інноваційного складника їхньої діяльності та обґрунтування напрямів удосконалення розроблення й упровадження інновацій у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі показники інноваційної діяльності стають вирішальними у визначенні економічного рівня та науково-технічного потенціалу держави. Головними міжнародними рейтингами з інноваційності сьогодні є: Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index) [1], топ-50 найбільш інноваційних країн світу (The Most innovative countries, Bloomberg) [5], Глобальний індекс конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index) [7; 8], Європейське інноваційне табло (Innovation Union Scoreboard), топ-50 найбільш інноваційних компаній світу (The most innovative companies, BCG). Відповідно до Глобального інноваційного індексу (ГІІ – Global Innovation Index), у 2018 р. Україна посіла 43-є місце. Це на сім сходинок вище, ніж минулого року, коли країна опинилася

на 50-му місці. Найвищі показники інноваційності Україна демонструє в освіті й науці (43-є місце у рейтингу) та бізнесі (46-є місце). Водночас інституції та інфраструктура залишаються найменш інноваційними (відповідно 107-е та 89-е місця). Незважаючи на те що у цілому за останні сім років кількість балів, отриманих Україною, зростає (табл. 1), ми маємо значне погіршення позицій за такими показниками, як політичне середовище, загальна інфраструктура, онлайн-творчість, та рівень інноваційності є далеким від розвинутих країн і нижчим, аніж у Панами та Сербії [1].

Відповідно до іншого міжнародного інноваційного індексу – найбільш інноваційних країн світу (The Most innovative countries – MIC) [5], серед 50 найбільш інноваційних економік у 2018 р. ми зайняли 46-є місце, опустившись при цьому чотири пункти порівняно з попереднім роком (рис. 1). Україна виявилася найгіршою за продуктивністю праці (50-є місце) і потрапила до трійки аутсайдерів за технологічними можливостями (48-є місце). Водночас Україна зберігає високе 21-є місце за ефективністю вищої освіти. Але варто зазначити, що порівняно з рейтингом 2017 р. Україна за рівнем вищої освіти втратила 17 позицій. За патентною активністю Україна посідає досить високу позицію – 27-є місце [6].

Таблиця 1

Динаміка рейтингу України у Global Innovation Index, 2011–2018 рр.

2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
35,0 балів	36,1 балів	35,8 балів	36,3 балів	36,45 балів	35,7 балів	37,62 балів	38,52 балів
60 місце	63 місце	71 місце	63 місце	64 місце	56 місце	50 місце	43 місце
серед 125 країн	серед 141 країни	серед 142 країн	серед 143 країн	серед 141 країни	серед 126 країн	серед 127 країн	серед 126 країн

Джерело: сформовано авторами на основі [1]

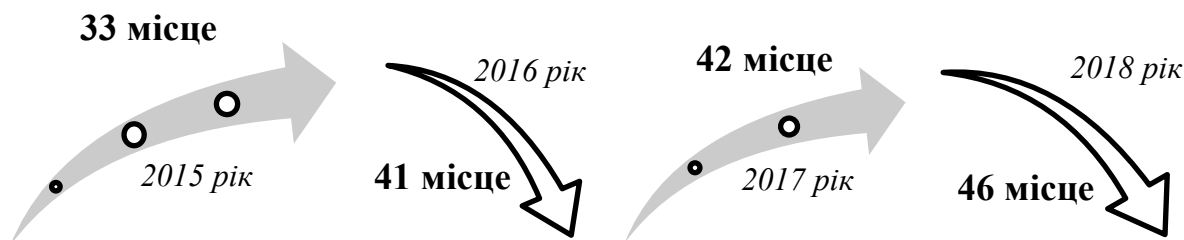

Рис. 1. Динаміка рейтингу України у Most innovative countries (Bloomberg), 2015–2018 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [5]

Рейтинги України за показниками інноваційних складників Індексу глобальної конкурентоспроможності серед інших країн світу, як правило, коливаються від середніх до найгірших (табл. 2). У 2015–2016 рр. у GCI-рейтингу Україна зайняла 79-е місце, що на три пункти гірше попереднього року, але найкращі позиції України спостерігаються саме у блоці «Інноваційний потенціал»: наявність наукових і інженерних кадрів (29-е місце), якість науково-дослідних установ (43-є), кількість патентів на винаходи (50-є). Окрім того, пов'язаний з інноваційним блоком освітній блок також є лідируючим для України, зокрема щодо отримання вищої освіти і професійної підготовки ми займаємо 34-е місце [2, с. 11]. У 2017–2018 рр. Україна, як і раніше, займає досить високі позиції за показниками «ємність ринку» (47-е місце), «охорона здоров'я, початкова освіта» – 53-є місце. Найвищий рейтинг Україна має за показником «вища, середня і професійна освіта» – 35-е місце, але це на дві позиції гірше, ніж у 2016 р. Позиція України погіршилася за чотирма з 12-ти критеріїв: «інфраструктура» – 78-е місце проти 75-го у 2016 р.; «ефективність ринку праці» – 86-е місце проти 73-го у 2016 р.; «інновації» – 61-е місце проти 52-го у 2016 р.; «вища, середня і професійна освіта» – 35-та позиція проти 33-ї у 2016 р. Рейтинг України за підіндексом «інновації» у доповіді 2017–2018 рр. відповідає 61-му місцю, тобто падіння становить дев'ять позицій. Україна погіршила свої позиції в рейтингу за всіма показниками цього підіндексу, крім показника «наявність учених та інженерів» – 25-е місце проти 29-го у 2016 р. Найбільше падіння відзначено за

критеріями: «державні закупівлі новітніх технологій і продукції» – з 82-ї на 96-ту позицію рейтингу, «взаємозв'язки університетів із промисловістю у сфері ДіР» – із 57-ї на 73-ту позицію. За підіндексом «технологічна готовність» у доповіді за 2017–2018 рр. Україна розташувалася на 81-му місці рейтингу проти 85-го у 2016 р. [6].

Таким чином, українські підприємства не в повному складі та замалою мірою використовують можливості сучасного інноваційного розвитку. Важливу роль у поліпшенні цих процесів можуть зіграти промислові підприємства України, які є найбільш активними чинниками науково-технічного прогресу, інноваційного розвитку і розширеного відтворення у цілому.

За даними Державної служби статистики України, за період 2010–2018 рр. стосовно впровадження інновацій на національних промислових підприємствах, питома вага підприємств, що впроваджують інновації, поступово зменшується (13,8% у 2010 р., 17,3% у 2015 р. та 16,2% у 2017 р. та 15,6% у 2018 р.) (рис. 2). Незначне пожвавлення спостерігалось у 2015 р., це пов'язано з інтересом до нашої держави іноземних інвесторів після Революції гідності.

Реалізація стратегії економічного зростання потребує прискореного розвитку високотехнологічних промислових виробництв, які можуть виробляти наукоємну продукцію, формувати експортний потенціал цих виробництв, підвищувати технологічний рівень підприємств завдяки прогресивним вітчизняним і світовим науково-технічним досягненням. У табл. 3 представлено дані щодо впровадження інновацій на промислових підприємствах України.

Таблиця 2
Рейтинг України за показниками інноваційних складників GCI серед інших країн світу

Показник	Рейтинг		
	2013–2014 рр. (серед 148 країн)	2014–2015 рр. (серед 144 країн)	2017–2018 рр. (серед 137 країн)
Інституції	137 (3,0 бали)	130 (3,0 бали)	118 (3,2 бали)
Інфраструктура	68 (4,1 бали)	68 (4,2 бали)	78 (3,9 балів)
Технологічна готовність	94 (3,3 бали)	85 (3,5 бали)	81 (3,8 балів)
Інновації	93 (3,0 бали)	81 (3,2 бали)	61 (3,4 бали)
Вища освіта та професійна підготовка	43 (4,8 бали)	40 (4,9 бали)	35 (5,1 бал)

Джерело: сформовано авторами на основі [7; 8]

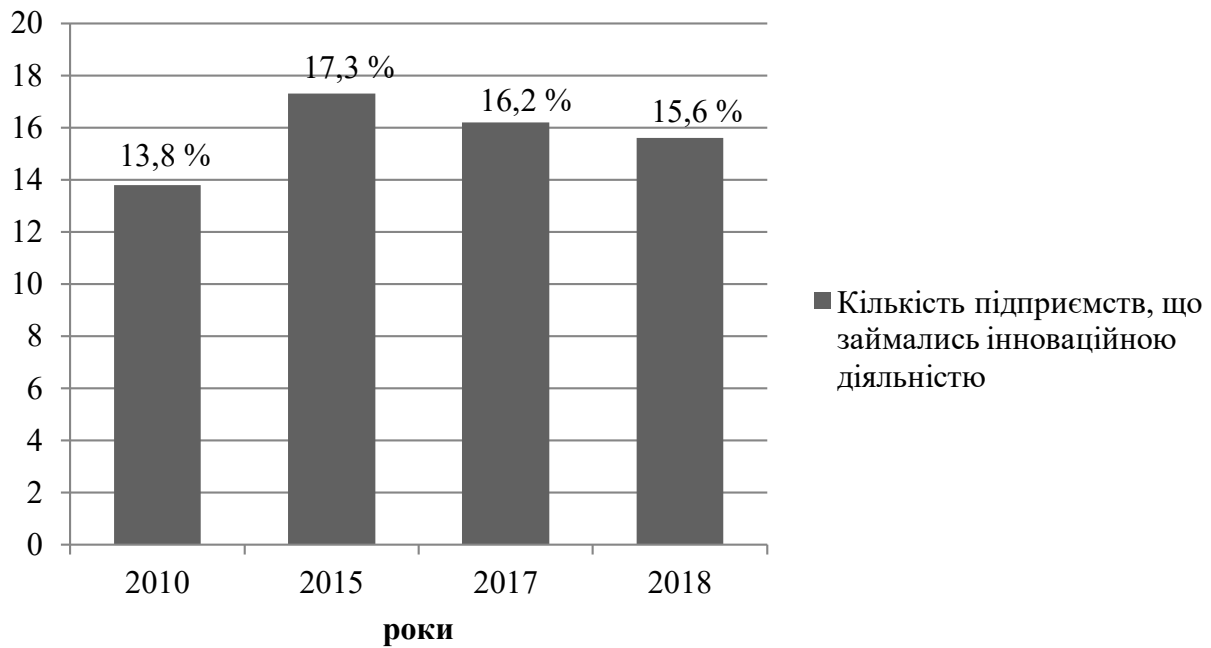

Рис. 2. Кількість промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю у 2010–2018 рр., %

Джерело: сформовано авторами на основі [4]

Таблиця 3

Упровадження інновацій на промислових підприємствах України у 2010–2018 рр.

Роки	Впроваджено нових технологічних процесів, од.	У т.ч. маловідходні, ресурсозберігаючі	Впроваджено виробництво інноваційних видів продукції (товарів, послуг), од.	З них нові види техніки	Частка обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств, %
2010	2043	479	2408	663	3,8
2011	2510	517	3238	897	3,8
2012	2188	554	3403	942	3,3
2013	1576	502	3138	809	3,3
2014	1743	447	3661	1314	2,5
2015	1217	458	3136	966	1,4
2016	3489	748	4139	1305	–
2017	1831	611	2387	751	0,7
2018	2002	926	3843	920	0,8

Джерело: складено за [10]

Представлені у табл. 3 дані дають змогу зробити такі висновки:

– кількість упроваджених нових технологічних процесів за останні п'ять років має тенденцію до підвищення, тобто промислові підприємства намагаються вдосконалювати виробництво та підвищувати його технічну інноваційність;

– позитивною тенденцією є також зростання впровадження маловідходних та ресурсозберігаючих технологічних процесів, що повністю відповідає як Стратегії національної модернізації України – 2020, так і Стратегії інноваційного розвитку України

на 2010–2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів;

– зростає кількість упроваджених виробництв інноваційних видів продукції (товарів, послуг) та нових видів техніки.

До негативних тенденцій можна віднести зменшення частки обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств (із 3,8% у 2010 р. до 0,8% у 2018 р.); також, згідно з даними рис. 1, зменшується й кількість промислових підприємств, які впроваджують та виробляють інновації.

Для більш глибокого розуміння процесів, що відбуваються у сфері інноваційної промисловості, проаналізуємо дані щодо джерел фінансування їхньої інноваційної діяльності (табл. 4).

Витрати на інновації у цілому щороку зменшуються, в той же час промислові підприємства починають більше використовувати власні кошти для впровадження інновацій, трохи зросло державне фінансування інновацій (із 227,3 млн. грн у 2017 р. до 639,1 млн. грн у 2018 р.); невідомою залишається динаміка вкладання коштів іноземними інвесторами, їх обсяг зменшився найсуттєвіше (з 2411,4 млн. грн у 2010 р. до 107 млн. грн у 2018 р.). Найбільше іноземних інвесторів лякають політична нестабільність, війна на сході країни, невизначе-

ність законодавства та відсутність дієвого захисту вкладів.

Інноваційна діяльність в Україні в останні роки характеризується структурною деформованістю, інституційною неповнотою, неузгодженістю та незбалансованістю технологічних, економічних і соціально-ціннісних аспектів. Інноваційні процеси в Україні не отримали достатніх масштабів і не стали суттєвим чинником зростання ВВП. На рис. 3 виділено чинники, що обмежують розвиток внутрішнього науково-технічного ринку України та, відповідно, вимагають вирішення.

У табл. 5 представлено результати аналізу інноваційної діяльності низки підприємств України, серед яких суттєву частку становлять промислові компанії на кшталт «Богдан

Таблиця 4

Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств

Роки	Витрати на інновації, млн грн	У тому числі за рахунок коштів			
		власних	державного бюджету	інвесторів-нерезидентів	інших джерел
2010	8045,5	4775,2	87,0	2411,4	771,9
2015	13813,7	13427,0	55,1	58,6	273,0
2016	23229,5	22036,0	179,0	23,4	991,1
2017	9117,5	7704,1	227,3	107,8	1078,3
2018	12180,1	10742,0	639,1	107,0	692,0

Джерело: складено за [10]

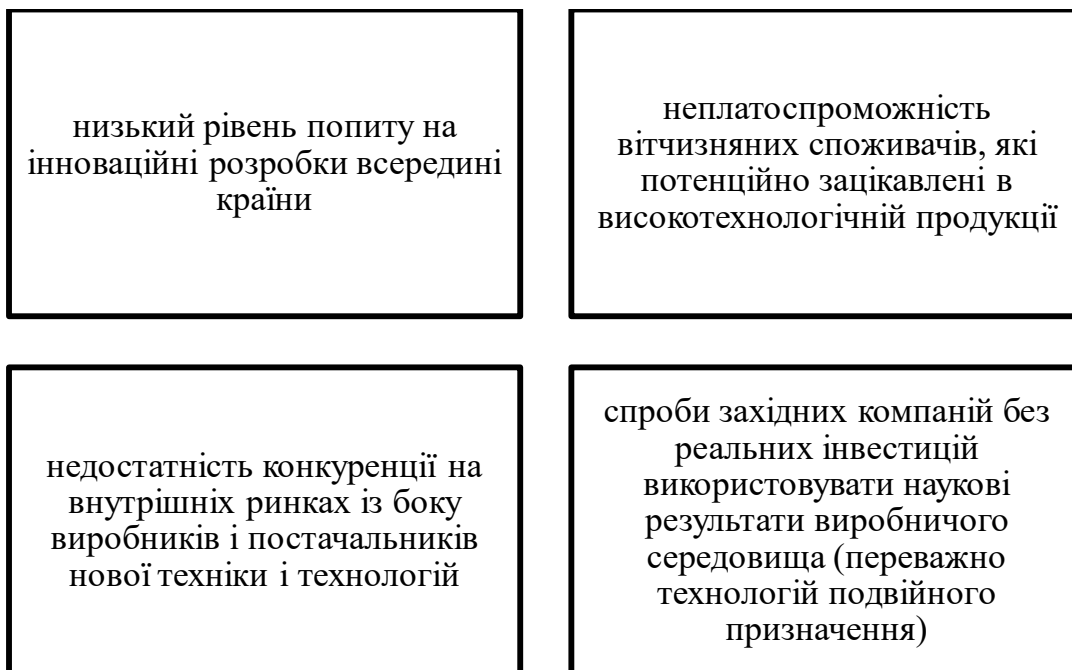

Рис. 3. Чинники, що обмежують розвиток внутрішнього науково-технічного ринку України

Джерело: сформовано авторами на основі [2; 11; 12]

Найбільш інноваційні підприємства України

Назва компанії	Галузь	Інновація	Локалізація
«Астарта»	рослинництво, тваринництво, виробництво цукру, переробка сої	корпоративна інформаційно-аналітична платформа управління аграрним бізнесом	Полтавська, Вінницька, Хмельницька та ін. області
«Богдан Моторс»	машинобудування	екологічна модернізація Луцького автоскладального заводу	Черкаси, Луцьк та ін.
«BOG Ритейл»	реалізація нафтопродуктів та інших товарів і послуг	WOG PRIDE, WOG Community, WOG PAY, WOG CAFE	всеукраїнська мережа
«VodafoneУкраїна»	телекомунікації	сервіс електронного цифрового підпису на базі технології Mobile ID, загальнонаціональний проект Vodafone Smart City	всеукраїнська мережа
«ДТЕК ВДЕ»	«Зелена» енергетика	перша в Україні діджитальна підстанція на Приморській ВЕС, мегамасштабна АСУТП на Нікопольській СЕС, система моніторингу стану турбін на Ботієвській ВЕС	Запорізька, Херсонська, Дніпропетровська області
«Інтергал-Буд»	будівництво	футуристична архітектура багатофункціонального житлового комплексу IntergalCity	Київ, Львів, Рівне, Чернівці, Житомир, Ужгород, Мукачєво
IT.Integrator	ІТ-послуги	побудова системи «Розумне та безпечне місто» в Запоріжжі, створення віртуального центру для тренування пілотів вертольотів в НВО «Авіа», постачання і впровадження інноваційних лабораторій для проектного навчання в середні школи, забезпечення кібербезпеки вітчизняних корпорацій і SMB-компаній	штаб-квартира в Києві і представництва в 17 містах України
KNESS	«Зелена» енергетика	повний цикл сонячної енергетики	Вінницька область
«КліарЕнерджі»	«Зелена» енергетика	будівництво та експлуатація біотеплоелектростанцій, біогазових установок, сонячних і вітрових електростанцій	Корюківська ТЕС та інші об'єкти в 10 областях України
LimpidArmor	ІТ-розробки	система LandPlatform ModernizationKit для важкої броньованої техніки	Київ
Mastercard	фінансові послуги, технології	розвиток концепції «розумне місто», платформа цифрових гаманців Masterpass, Діджитал-платформа (MDES) для безконтактних оплат з мобільних пристроїв	представництво MastercardEurope в Україні (м.Київ)
«Октава Кіберзахист»	ІТ-послуги	створення Центру управління кібербезпекою	Київ
OLYMP AlcoholCompany	виробництво алкогольних напоїв	крафтовий цех для виробництва першої крафтової горілки в Україні	сmt Малинівка, Харківська область
«Радіонікс»	оборонна промисловість	активні радіолокаційні головки самонаведення для ракет, підвісна система радіоелектронної боротьби для бомбардувальників і багатофункціональний радар «Єсмеральда»	Київ
RoyalCanin	виробництво і реалізація кормів для котів і собак	вивід на ринок дієтичного продукту Anallergenic і ветеринарної лінійки кормів ICU	всеукраїнська мережа
ПАТ «Абінбев Ефес Україна»	виробництво пива	запуск програми 100+ Accelerator для підтримки підприємств, які вирішують глобальні проблеми сталого розвитку	пивоварні в Чернігові, Харкові та Миколаєві
«Тотал Україна»	реалізація нафтопродуктів	нова лінія моторних масел ELF Evolution RN	офіційне представництво міжнародного нафтогазового концерну
«Укрбуд»	будівництво	впровадження системи розумного будинку CLAP	Київ
«Укрлендфармінг»	рослинництво, тваринництво, виробництво яєць і яєчних продуктів, харчова промисловість	виробництво яєчного порошку, «мармурової» яловичини і ін.	всеукраїнська мережа

Джерело: [17]

Моторс», «ДТЕК ВДЕ», «Радіонікс» тощо. Під час відбору головним критерієм була наявність не тільки інноваційних планів на майбутнє, а й уже успішно реалізовані інновації у виробничих технологіях, продукції, що випускається, або послугах, що надаються. Також урахувалися роль компанії в економічному та суспільному житті країни, обсяг інвестицій, вкладених в інноваційні проекти, участь компанії у спеціалізованих виставках та значення впроваджених інновацій для зміцнення економічного і технологічного потенціалу та міжнародного авторитету України. Під час складання рейтингу використовувалися дані з різних відкритих джерел, у тому числі офіційна інформація компаній, повідомлення ЗМІ, думки галузевих експертів. Ми прагнули представити в рейтингу якомога широкую регіональну географію компаній і водночас широкий галузевий спектр. Складаючи цей перелік, ми хотіли підкреслити досягнуті позитивні результати і представляємо найбільш інноваційні компанії України в алфавітному порядку, без ранжирування за номерами.

Таким чином, аналізуючи результати, що представлені у табл. 5, можна зробити висновок, що інновації сьогодні можуть створювати та/або впроваджувати лише великий бізнес (агрохолдинги, фінансові компанії, державні підприємства, оборона) або компанії, що є представниками міжнародного підприємництва в Україні (Vodafone, «ВОГ», «Абінбев Ефес Україна», Mastercard тощо).

Висновки і пропозиції. Ключовою структурною проблемою національної економіки, яка гальмує її подальший розвиток, є слабкий інноваційний потенціал промисловості, що зумовлює слабкі конкурентні позиції низки ключових галузей на світовому ринку. Практично повністю зруйновано систему відтворення і споживання інновацій. У результаті – низька активність промислових підприємств у сфері створення, особливо в галузі впровадження інновацій, не дає змоги країні навіть наблизитися до лідерів інноваційного розвитку.

Існуючі в Україні розрізнені елементи Національної інноваційної системи (НІС) і нормативно-правове поле їх функціону-

вання сьогодні не утворюють єдину конструкцію, результати інноваційної діяльності не проявляються у вигляді збільшення виробництва високотехнологічних товарів і посилення конкурентоспроможності економіки. У зв'язку із цим серед першочергових завдань – розроблення архітектури НІС і Стратегії розвитку інновацій, а також створення повноцінної законодавчої та регуляторного середовища, що стимулює інноваційні процеси.

В умовах обмежених ресурсів (передусім фінансових) і часу Україні вкрай важливо активізувати проектне фінансування. Перший крок на цьому шляху вже зроблено: у бюджеті України на 2018 р. було вперше виділено 300 млн. грн на реалізацію проектів у рамках програми «Державна підтримка технологічних інновацій для розвитку промисловості». Безумовно, однієї програми і замалого бюджетного фінансування недостатньо для технічної та технологічної модернізації промисловості. Однак її запуск і реалізація викладених ініціатив можуть стати фундаментом інституційних перетворень у системі державної підтримки інновацій.

Література:

1. Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator> (дата звернення: 01.03.2019).
2. Євтушенко В.А., Сорін Б.В., Бабошко А.І. Інноваційна діяльність як сфера соціальної відповідальності українських підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2016. Вип. 16(1). С. 9–14.
3. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / за заг. ред. В.М. Геєця та ін. Київ, 2015. 336 с.
4. Наукова та інноваційна діяльність України. Статистичний збірник. Київ, 2018. 178 с.
5. Most innovative: countries. *Rankings*. URL: <http://www.bloomberg.com/news/articles> (дата звернення: 02.12.2019).
6. Україна в міжнародних економічних рейтингах. URL: <http://m-cg.com.ua/ua/ukraine-world-index-2016-2017/> (дата звернення: 02.12.2019).
7. The Global Competitiveness Report 2015–2016. World Economic Forum. Geneva, 2015. 385 p.
8. The Global Competitiveness Report 2017–2018. URL: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf> (дата звернення: 02.12.2019).
9. Zeitgeist інновацій. 2018. URL: https://lb.ua/economics/2018/06/08/399832_zeitgeist_innovatsiy.html (дата звернення: 02.12.2019).
10. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 02.12.2019).

11. Дикань Е.В., Каретнікова І.С. Стратегія інноваційного розвитку промислових підприємств: проблеми і перспективи формування. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 58. С. 152–158.
12. Казачков І.О., Степень О.В. Шляхи забезпечення інноваційного розвитку промислового підприємства. 2013. С. 90–97. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_090.pdf (дата звернення: 02.12.2019).
13. Лепетюха Н.В., Липська А.С. Сучасний стан інноваційної діяльності промислових підприємств України. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 150–158.
14. Пухальська Н.О., Гончаренко Л.М. Сучасний стан інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 20. С. 113–118.
15. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. URL: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36382.pdf> (дата звернення: 02.12.2019).
16. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 02.12.2019).
17. ТОП-20 самых инновационных компаний Украины. 2018. URL: http://www.dsnews.ua/vlast_deneg/top-20-samyh-innovatsionnyh-kompaniy-ukrainy-30112018230000 (дата звернення: 02.12.2019).
18. Україна – 2020. Стратегія національної модернізації. URL: <http://polit.ua/documents/2010/02/26/stra2020.html> (дата звернення: 02.12.2019).
7. The Global Competitiveness Report 2015–2016. World Economic Forum. Geneva.
8. The Global Competitiveness Report 2017–2018. Available at: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf> (accessed 02 December 2019).
9. Zeitgeist innovacij [Zeitgeist of innovations]. 2018. Available at: https://lb.ua/economics/2018/06/08/399832_zeitgeist_innovatsiy.html (accessed 02 December 2019).
10. Derzhavna sluzhba statistiki Ukrayini [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 02 December 2019).
11. Dikan E.V., Karetnikova I.S. (2017). Strategiya innovacijnogo rozvitku promislivih pidpriemstv: problemi i perspektivi formuvannya [Strategy of innovative development of industrial enterprises: problems and prospects for formation]. *Visnik ekonomiki transportu i promislovosti*. no. 58, pp. 152–158.
12. Kazachkov I.O., Styempen O.V. (2013) Shlyahi zabezpechennya innovacijnogo rozvitku promislivogo pidpriemstva [Ways to support an innovative development of industrial enterprise.]. Available at: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_090.pdf (accessed 02 December 2019).
13. Lepetyuha N.V., Lipska A.S. (2018) Suchasnij stan innovacijnoyi diyalnosti promislivih pidpriemstv Ukrayini. *Ekonomika i suspilstvo* [Current state of innovative activity of industrial enterprises of Ukraine]. no. 18, pp. 150–158.
14. Puhalska N.O., Goncharenko L.M. (2018) Suchasnij stan innovacijnoyi diyalnosti vitchiznyanih promislivih pidpriemstv. *Infrastruktura rinku* [The modern status of innovative activity of domestic industrial enterprises]. pp. 113–118.
15. Strategiya innovacijnogo rozvitku Ukrayini na 2010–2020 roki v umovah globalizacijnih viklikiv [Strategy of innovative development of Ukraine for 2010-2020 in the conditions of globalization challenges]. *kno.rada.gov.ua*. Available at: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36382.pdf> (accessed 02 December 2019).
16. Strategiya stalogo rozvitku «Ukrayina–2020» [Ukraine-2020. Sustainable Development Strategy.]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (accessed 02 December 2019).
17. TOP-20 samyh innovacijnyh kompanij Ukrainy [Top 20 of the most innovative companies in Ukraine]. 2018. Available at: http://www.dsnews.ua/vlast_deneg/top-20-samyh-innovatsionnyh-kompaniy-ukrainy-30112018230000 (accessed 02 December 2019).
18. Ukrayina 2020 Strategiya nacionalnoyi modernizaciyi [Ukraine 2020. National modernization strategy]. Available at: <http://polit.ua/documents/2010/02/26/stra2020.html> (accessed 02 December 2019).

References:

1. Global Innovation Index. Available at: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator> (accessed 1 March 2019).
2. Yevtushenko V.A., Sorin B.V., Baboshko A.I. (2016). Innovaciina diyalnist yak sfera socialnoyi vidpovidalnosti ukrajinskih pidpriyemstv [Innovation activity as a sphere of social responsibility of ukrainian enterprises]. *Naukovij visnik Hersonskogo derzhavnogo universitetu*. vol. 16(1), pp. 9–14. (in Ukrainian)
3. Gejc V. (2015). Innovaciina Ukrayina 2020: nacionalna dopovid [Innovative Ukraine 2020: A national report].
4. Naukova ta innovaciina diyalnist Ukrayini [Scientific and innovative activity of Ukraine. Statistical collection.]. *Statistichnij zbirnik*. 2018. 178. (in Ukrainian)
5. Most innovative: countries / Rankings. Available at: <http://www.bloomberg.com/news/articles> (accessed 02 December 2019).
6. Ukrayina v mizhnarodnih ekonomichnih rejtingah [Ukraine in the international economic ratings]. Available at: <http://m-cg.com.ua/ua/ukraine-world-index-2016-2017/> (accessed 02 December 2019).

Аннотация. В статье проанализированы показатели инновационной деятельности в Украине в соответствии с основными международными рейтингами (Глобальный инновационный индекс (Global Innovation Index), топ-50 самых инновационных стран мира (The Most innovative countries, Bloomberg), Глобальный индекс конкурентоспособности (The Global Competitiveness Index)) за период 2016–2018 гг. Исследовано состояние внедрения инноваций на промышленных предприятиях Украины, выделены положительные и отрицательные тенденции. Рассмотрены источники финансирования инновационной деятельности промышленных предприятий. Выделены факторы, которые ограничивают развитие внутреннего научно-технического рынка Украины. Проанализирована деятельность наиболее инновационных предприятий Украины. Обоснованы направления совершенствования разработки и внедрения инноваций в промышленной сфере.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, промышленность, рейтинг, конкурентоспособность, научно-технический рынок.

Summary. The modern institutional composition of the domestic industrial complex does not correspond to the world tendencies of competition, globalization, strengthening of post-industrial vector of development of society. Against this background, the study of the innovative component of the Ukrainian industry, highlighting its tendencies and development prospects is quite relevant for the national economy. Many scientists have devoted their research to different areas of innovation. The article is analyzed the indicators of innovation activity in Ukraine according to the main international rankings (Global Innovation Index), top 50 most innovative countries of the world (The Most innovative countries, Bloomberg), Global Competitiveness Index (The Global Competitiveness Index) for the period from 2016 to 2018. It's concluded that Ukrainian enterprises are not fully utilized and to a lesser extent use the opportunities of modern innovative development. Industrial enterprises of Ukraine, which are the most active contributors to scientific and technological progress, innovative development and widespread reproduction in general, can play an important role in improving these processes. The state of innovations implementation in industrial enterprises of Ukraine is investigated, positive and negative tendencies are identified – the number of new technological processes implemented over the last five years is increasing; introduction of low-waste and resource-saving technological processes are grown; the number of implemented productions of innovative products (goods, services) and new types of technology is increasing. Negative trends include the decrease in the share of sales of innovative products in the total volume of sales of industrial enterprises, and the number of industrial enterprises introducing and producing innovations. Sources of financing of innovative activity of industrial enterprises are considered. It's determined that the cost of innovation is decreasing as a whole, while at the same time industrial enterprises are beginning to use their own funds for the introduction of innovations, the state financing of innovations has increased slightly, the dynamics of investing funds by foreign investors is still disappointing, their volume has decreased most significantly. The system of reproduction and consumption of innovations is almost completely destroyed. As a result, the low activity of industrial enterprises in the field of creation, and especially in the field of innovation, does not allow the country to even approach the leaders of innovative development.

Keywords: innovation, industry, ranking, competitiveness, scientific and technological market.